

**UCHWAŁA NR LXXX/681/2024
RADY MIEJSKIEJ W STRYKOWIE**

z dnia 25 stycznia 2024 r.

w sprawie przyjęcia „Programu Wspierania Rodziny w Gminie Stryków na lata 2024-2026”

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2023 r. poz. 40, 572, 1463 i 1688) w związku z art. 176 pkt 1 i art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2023 r. poz. 1426 i 1429) uchwala się, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się „Program Wspierania Rodziny w Gminie Stryków na lata 2024-2026”, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Strykowa.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady
Miejskiej w Strykowie

Paweł Kasica

Załącznik do uchwały Nr LXXX/681/2024
RADY MIEJSKIEJ W STRYKOWIE
z dnia 25 stycznia 2024 r.

Program Wspierania Rodziny w Gminie Stryków na lata 2024-2026

Spis treści

I. Wprowadzenie	3
II. Podstawa prawna	4
III. Diagnoza sytuacji społecznej Gminy Stryków	4
1. Dane demograficzne	5
2. Infrastruktura społeczna	5
3. Pomoc społeczna, wspieranie rodzin zagrożonych wystąpieniem dysfunkcji	7
IV. Analiza SWOT	14
V. Adresaci programu	16
VI. Cel główny, cele szczegółowe i wskaźniki realizacji	17
VII. Źródła finansowania	21
VIII. Monitoring, ewaluacja	21
IX. Bibliografia	22

I Wprowadzenie

Rodzina, zdaniem socjologów i według najprostszych jej definicji, to „najważniejsza, podstawowa grupa społeczna, na której opiera się całe społeczeństwo”. Rodzina rozumiana jako instytucja społeczna charakteryzuje się szeregiem cech i funkcji np. stosunkiem pokrewieństwa, dziedziczenia, zaspokajaniem potrzeb oraz wspólnym zamieszkiwaniem. Stanowi o trwałości społeczeństwa, jest nośnikiem obowiązujących w danym społeczeństwie norm, wzorców i wartości.

Rodzina od zawsze stanowiła podstawową komórkę społeczną, na której opiera się społeczeństwo¹, jest najważniejszym środowiskiem, w którym dziecko rozwija się i zaspokaja podstawowe potrzeby. Jest grupą małą, pierwotną, o przewadze więzi osobistych, odznacza się międzypokoleniową i wielopokoleniową trwałością więzi, a członkostwo w niej jest autentyczne, dobrowolne i w zasadzie nierozwalne (za wyjątkiem porzucenia, rozwodu)². Rodzina ma wpływ na rozwój psychiczny, fizyczny oraz społeczny jej członków, w szczególności zaś dzieci. Poprzez zamierzone oddziaływanie wychowawcze i opiekuńcze, a także przez mimowolny wpływ wynikający ze wzajemnych stosunków uczuciowych i zespołu interakcji między członkami oraz różne wzorce osobowe rodziców przyczynia się do społecznego, psychicznego, fizycznego i kulturalnego rozwoju dziecka. W wyniku tych oddziaływań przygotowuje je do samodzielnego życia w społeczeństwie, które podejmie jako dorosły człowiek. Wielorakość wpływu rodziny polega na tym, że socjalizuje ona także dorosłych członków. Zakładając rodzinę podejmują oni wiele nowych ról, nabywają doświadczeń, które powodują przemianę w strukturze osobowości. Rodzina ulega ciągłym przekształceniom, nie jest odporna na wpływy środowiska zewnętrznego, sama również je kształtuje poprzez ciągłe interakcje z otoczeniem.

Rodzina współczesna znajduje się pod naporem wielu czynników zewnętrznych, które wpływają na jej gwałtowne, wielorakie przemiany. Jedne z nich wywierają wpływ pozytywny i polepszają jej warunki życia (postęp techniczny, osiągnięcia medycyny), inne zaś powodują dezintegrację i dezorganizację; naruszają podstawowe normy rodzinne regulujące funkcjonowanie rodziny i jej członków, w samej rodzinie i poza nią.³ Dezorganizacja rodziny to stan, w którym członkowie rodziny nie wykonują swoich wzajemnych obowiązków. W rodzinie zdezorganizowanej gospodarstwo domowe ulega rozpadowi, postawy rodziców stają się antagonistyczne, zanikają przede wszystkim jej funkcje wychowawcze, a także socjalizacyjne.

W każdej rodzinie mogą pojawić się sytuacje problemowe i trudne, które wymagają wyrzeczeń, współdziałania i wsparcia w celu ich przezwyciężenia. Skuteczna pomoc rodzinie warunkowana jest koniecznością zmobilizowania i uaktywnienia wewnętrznych sił rodziny oraz często uruchomienia dodatkowej pomocy płynącej z zewnątrz. Zorganizowane i skoordynowane wsparcie pomaga stworzyć optymalne warunki pomocy, które pozwolą pokonać trudności życiowe rodziny doświadczającej różnych problemów społecznych. Odpowiedzią na potrzebę wsparcia osób i rodzin doświadczających trudności życiowych jest ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej.

Złożoność sytuacji życiowej rodzin sprawia, że w wielu przypadkach mamy do czynienia z różnymi trudnościami, które nakładają się na siebie nawzajem i trudno stwierdzić, co jest bezpośrednią przyczyną dysfunkcji rodzin. W związku z wieloma aspektami zagadnienia dotyczącego problemów rodziny, w literaturze przedmiotu spotkać można określenie opisujące rodzinę, jako rodzinę z wieloma problemami lub rodzinę wieloprotblemową. Wieloczynnikowe postrzeganie problemu i rozumienie deficytów rodziny pozwala na odpowiednie zintensyfikowanie działań wspierających.

System wsparcia rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu swoich funkcji określony jest w ustawie z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Ustawa ta określa zespół planowanych działań mających na celu przywrócenie rodzinie zdolności do wypełniania funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Działania te w zamierzony sposób wspomagają rodziców i opiekunów w prawidłowym wypełnianiu obowiązków rodzicielskich w taki sposób, żeby przeciwdziałać sytuacji, w której należałoby objąć dziecko opieką zastępczą.

¹ Z.Tyszka, Rodzina w świecie współczesnym-jej znaczenie dla jednostki i społeczeństwa [w:] Pedagogika Społeczna, pod red.T.Pilch, I.Leparczyk, wyd.Żak, Warszawa 1995, s.137.

² S.Kawula, J.Brągiel, A.Janke, Pedagogika rodziny, Toruń 1999, s.49.

³ Z.Tyszka, Rodzina współczesna –jej geneza i kierunki przemian. [w:] Ziemska M. (red.), Rodzina współczesna, Warszawa 1999.

Wspieranie rodziny prowadzone jest, za jej zgodą i aktywnym udziałem, z uwzględnieniem zasobów własnych oraz źródeł wsparcia zewnętrznego. Działania wspomagające prowadzone są w formie pracy z rodziną oraz pomocy w opiece i wychowaniu dzieci. Rodzina może otrzymać wsparcie instytucji i podmiotów działających na rzecz dziecka i rodziny w postaci asystenta rodziny, placówek wsparcia dziennego oraz rodzin wspierających.

Program Wspierania Rodziny na lata 2024-2026 jest kontynuacją poprzedniego Programu oraz ma na celu zbudowanie spójnego systemu pomocy rodzinie wykorzystując zasoby gminne.

II. Podstawa prawna

Podstawą prawną do opracowania Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2024-2026 jest art. 176 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U.2023 poz. 1426). W.w. ustawa określa obowiązki samorządu terytorialnego, które mają na celu rozwój działań na rzecz rodziny poprzez:

- wzmocnienie roli i funkcji oraz zapobieganie sytuacjom kryzysowym rodziny;
- rozwijanie umiejętności opiekuńczo –wychowawczych rodziny;
- podniesienie świadomości w zakresie planowania i funkcjonowania rodziny;
- pomoc w integracji rodziny;
- przeciwdziałaniu i marginalizacji społecznej rodziny;
- dążenie do reintegracji rodziny.

Celem tych działań jest stworzenie i realizowanie spójnego systemu pomocy dziecku i rodzinie. Wspieranie rodziny jest prowadzone w formie: pracy z rodziną oraz pomocy w opiece i wychowaniu. Obecny program zakłada kontynuację działań na rzecz rodziny poprzez doskonalenie metod pracy z rodziną oraz wprowadzenie nowych form pomocy rodzinie w zależności od potrzeb. Założenia Programu są spójne z przyjętą uchwałą Rady Miejskiej w Strykowie Nr XXVIII/280/2020 z dnia 7 grudnia 2020 roku Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Stryków na lata 2021-2024.

III. Diagnoza sytuacji społecznej Gminy Stryków

Punktem wyjścia do określenia założeń Gminnego Programu Wspierania Rodziny jest ogólny zarys sytuacji społecznej Gminy Stryków.

Stryków to gmina miejsko-wiejska położona w powiecie zgierskim, znajdującym się w północno-centralnej części województwa łódzkiego. Gmina swoim obszarem obejmuje 42 miejscowości (w tym miasto Stryków) należące do 35 sołectw (Anielin, Anielin Swędowski, Bartolin, Bratoszewice, Ciołek, Dobieszków, Dobra, Dobra Nowiny, Gozdów, Kalinów, Kiełmina, Klęk, Koźle, Lipka, Ługi, Michałówek, Orzechówek, Niesułków, Niesułków Kolonia, Nowostawy Górne, Osse, Pludwiny, Rokitnica, Sądówka, Sierżnia, Smolice, Sosnowiec, Sosnowiec Pieńki, Stary Imielnik, Swędów, Tymianka, Krucice, Lipa, Warszewice, Cesarka, Wola Błędowa, Wrzask, Bronin, Wysoki, Zagłoba, Zelgoszcz) oraz 4 osiedli w mieście Stryków (Osiedle im. M. Kopernika-Zacisze, Osiedle im. Stefana Batorego-Kolejowa, Osiedle Centrum, Osiedle Wschód). W obszarze gminy znajduje się miasto, które zajmuje teren 8,15 km² oraz przyległe tereny wiejskie przyległe zajmujące ok. 150 km². Gmina Stryków położona jest w bezpośrednim sąsiedztwie miasta Łodzi, co ma znaczący wpływ na sytuację demograficzną i gospodarczą regionu. Dodatkowym atutem wpływającym na rozwój gospodarczy gminy jest położenie przy głównym węźle komunikacyjnym, czyli na przecięciu autostrad A1 (będąca częścią międzynarodowej trasy E75) i A2 (stanowiącej fragment międzynarodowej drogi E30). Ponadto, położenie gminy w niedalekich odległościach od lotnisk (Łódź i Warszawa), czyni z Gminy Stryków miejsce atrakcyjne dla obecnych i przyszłych inwestorów.

Atutem gminy jest także ciekawe położenie krajobrazowe. Od strony południowej rozciąga się Park Krajobrazowy Wzniesień Łódzkich a od północy, Równina Łowicko-Błońska. Taki potencjał geograficzny wykorzystywany jest do promocji gminy jako miejsca atrakcyjnego turystycznie, szczególnie pod kątem wycieczek pieszych, konnych i rowerowych.

Gmina Stryków posiada bardzo dobre zaplecze logistyczne – drogi, tereny przeznaczone pod inwestycje w Gminnym Planie Zagospodarowania Przestrzennego oraz liczną grupę inwestorów zapewniających zatrudnienie dla mieszkańców gminy i okolic.

1. Dane demograficzne

Obecnie na terenie Gminy Stryków zamieszkuje na pobyt stały i czasowy 12631 osób.

Tabela 1. Liczba mieszkańców Gminy Stryków

	2021 r.	2022 r.	2023 r.
Liczba ludności ogółem	12664	12628	12631

Źródło: Urząd Miejski w Strykowie

Liczba mężczyzn zamieszkujących Gminę Stryków jest niewiele mniejsza niż liczba kobiet (6504 kobiet, 6127 mężczyzn).

Przyrost naturalny, czyli różnica między liczbą urodzeń żywych, a liczbą zgonów jest w Gminie Stryków ujemny.

Tabela 2. Przyrost naturalny w Gminie Stryków na przestrzeni lat 2021-2022

wyszczególnienie	2021	2022	2023
urodzenia	116	100	80
zgony	188	158	145

Źródło: Urząd Miejski w Strykowie

2. Infrastruktura społeczna

W roku szkolnym 2022/2023 na terenie gminy funkcjonowały następujące placówki oświatowe:

a) Żłobki (dla dzieci do lat 3):

- Żłobek "Lusia" w Strykowie;
- Kucykowy Żłobek w Smolicach;
- Żłobek "Fiku Miku" w Strykowie.

b) Publiczne przedszkola i oddziały przedszkolne prowadzone przez gminę:

- Przedszkole Samorządowe w Strykowie.
- oddział przedszkolny w Szkole Podstawowej Nr 1 im. Władysława Jagiełły w Strykowie;
- oddziały przedszkolne w Szkole Podstawowej Nr 2 im. Noblistów Polskich w Strykowie;
- oddziały przedszkolne w Szkole Podstawowej im. ks. Idziego Radziszewskiego w Bratoszowicach;
- oddziały przedszkolne w Szkole Podstawowej im. 24 Lutego 1863 Roku w Dobrej;
- oddziały przedszkolne w Szkole Podstawowej im. gen. dyw. Tadeusza Kutrzeby w Koźlu;
- oddział przedszkolny w Szkole Podstawowej im. Henryka Sienkiewicza w Niesułkowie.

c) Przedszkola niepubliczne:

- Przedszkole Sióstr Służebniczek NMP NP w Strykowie;
- Niepubliczne Przedszkole Św. Rodziny w Niesułkowie;
- Niepubliczne Przedszkole „Kucykowe Przedszkole” w Smolicach;
- Niepubliczne przedszkole „Fiku-Miku” w Strykowie.

d) Szkoły podstawowe :

- Szkoła Podstawowa Nr 1 im. Władysława Jagiełły w Strykowie;
- Podstawowa Nr 2 im. Noblistów Polskich w Strykowie;
- Szkoła Podstawowa im. ks. Idziego Radziszewskiego w Bratoszowicach;
- Szkoła Podstawowa im. 24 Lutego 1863 Roku w Dobrej;

- Szkoła Podstawowa im. gen. dyw. Tadeusza Kutrzeby w Koźlu;
 - Szkoła Podstawowa im. Henryka Sienkiewicza w Niesułkowie.
- e) Szkoły podstawowe prowadzone przez osoby prawne niebędące jednostkami samorządu terytorialnego to:
- Niepubliczna Szkoła Podstawowa Specjalna z Oddziałami Przynależnymi do Pracy w Dobieszkowie.
- f) Szkoła ponadpodstawowa:
- Zespół Szkół Nr 1 im. Batalionów Chłopskich w Bratoszewicach;
- g) Szkoły ponadpodstawowe prowadzone przez osoby prawne niebędące jednostkami samorządu terytorialnego to:
- Niepubliczna Branżowa Szkoła I Stopnia w Dobieszkowie

Tabela 3 Liczba uczniów w Gminie Stryków

Rok szkolny	Liczba uczniów	Liczba przedszkolaków	Razem
2021/2022	1291	479	1770
2022/2023	1406	492	1898
2023/2024	1348	517	1865

Źródło: Urząd Miejski w Strykowie

Na terenie Gminy Stryków dzięki prosperującym parkom przemysłowym funkcjonuje znaczna ilość podmiotów gospodarczych, co pozytywnie wpływa na rynek pracy oraz zwiększa dostępność zatrudnienia dla mieszkańców gminy pozostających bez pracy.

Bezrobocie rejestrowane, czyli stosunek liczby zarejestrowanych bezrobotnych do liczby ludności aktywnej ekonomicznie, w Gminie Stryków wynosiło na koniec 2022 roku 5,2% (5,2% wśród kobiet i 5,2% wśród mężczyzn). Dane dotyczące osób zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy przedstawia poniższa tabela.

Tabela 4. Liczba osób bezrobotnych w Gminie Stryków

Liczba bezrobotnych ogółem	2021r.		2022 r.		2023r.	
	Powiat	Gmina	Powiat	Gmina	Powiat	Gmina
	3317	164	3199	137	3286	169
Liczba bezrobotnych z prawem do zasiłku	510	31	538	33	507	33

Źródło: PUP Zgierz

W zakresie upowszechniania kultury na terenie Gminy działalność prowadzi również Gminna Biblioteka Publiczna w Strykowie wraz z pięcioma filiami w: Bratoszewicach, Dobrej, Koźle, Niesułkowie i Swędowie, dzięki czemu wszyscy mieszkańcy Gminy mają możliwość korzystania ze zbiorów publicznych. Biblioteka organizuje również wystawy, spotkania autorskie, konkursy literackie i lekcje biblioteczne oraz rozpowszechnia informacje o Gminie poprzez udostępnianie informatorów promocyjnych.

Do infrastruktury sportowo-rekreacyjnej należą liczne szlaki rowerowe wiodące przez tereny atrakcyjne krajobrazowo, tor motocrossowy, kompleks boisk sportowych „Orlik”.

Na terenie Gminy Stryków działalność prowadzą również kluby sportowe. Należą do nich między innymi:

- LUKS Dwójka Stryków;
- TK Basket Stryków;
- LKS Huragan Swędów;
- MKS Zjednoczeni Stryków;

- LUKS Dobra;
- Klub Biegowy Powstaniec Dobra;
- LKS Struga Dobieszków;
- Klub Motorowy Stryków;
- Klub Sportowy Powstaniec Dobra;
- Łódzkie Centrum Okinawa Shorin-Ryu Karate i Okinawa Kubodo Bushi.

Działalność kulturalną i artystyczną organizuje Ośrodek Kultury i Rekreacji w Strykowie oraz Dom Kultury w Niesułkowie. W ramach działalności OKiR w Strykowie oraz Domu Kultury w Niesułkowie funkcjonują m.in.:

- Zespół Tańca Współczesnego Agat
- Grupa Teatralna "Pod Sceną"
- Chór Seniora "Echo"
- Gimnastyka
- Aerobik
- Nauka gry na instrumentach muzycznych dla dzieci i młodzieży prowadzona
- Warsztaty plastyczne
- Zajęcia komputerowe 50+
- Zajęcia kreatywne dla dorosłych "Robótki na Peronie"
- Zajęcia szachowe dla dzieci
- Zespół wokalny ROZŚPIEWANA FERAJNA
- Ludowy zespół śpiewaczy LIPKOWIANKA
- Grupa teatralno - kabaretowa NASZA FERAJNA
- W ramach Ośrodka Kultury i Rekreacji prowadzone są także zajęcia w terenie w Gminie Stryków:
- Zajęcia ruchowo-muzyczne w Koźlu
- Zajęcia z robotyki i programowania w Dobrej
- Zajęcia muzyczne, plastyczne, teatralne w Dobrej
- Audycje muzyczne w szkołach i przedszkolach Gminy Stryków
- Gimnastyka w Ossem.

Mieszkańcy Gminy mogą uczestniczyć w organizowanych przez Ośrodek Kultury i Rekreacji różnorodnych wydarzeniach o szerokim zakresie tematycznym. Spośród organizowanych imprez można wyróżnić spektakle taneczne i muzyczne, wernisaże artystyczne, turnieje i konkursy, festyny oraz imprezy patriotyczne i pikniki rodzinne realizowane na terenie sołectw.

Działania profilaktyczne, dotyczące w szczególności problemów alkoholowych i uzależnień koordynowane są przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (GKRPA) i finansowane z dochodów z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych. Jak wynika z analizy gminnych programów przeciwdziałania narkomanii w Gminie Stryków oraz gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych w Gminie Stryków, kwoty finansowania działań profilaktycznych sukcesywnie zwiększają się w kolejnych latach.

3. Pomoc społeczna, wspieranie rodzin zagrożonych wystąpieniem dysfunkcji.

Główną instytucją realizującą zadania z zakresu pomocy społecznej na terenie Gminy jest Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Strykowie.

Tabela 5. Wybrane formy wsparcia udzielanego w gminie przez MGOPS

Formy pomocy	2021 r.	2022 r.	2023 r.
Liczba osób którym przyznano świadczenie pieniężne	329	283	287
Liczba osób którym przyznano świadczenie niepieniężne w tym:	95	85	99
posilek ogółem	36	33	34
posilek dla dzieci	21	18	17
Stypendium szkolne i zasilki szkolne	40	18	23
Usługi opiekuńcze	63	57	68
Poradnictwo specjalistyczne	45	56	33
Praca socjalna	839	506	228

Z przedstawionych powyżej zestawień wynika, że od 2021 roku liczba osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej utrzymuje się na zbliżonym poziomie. Populacja osób i rodzin korzystających z pomocy społecznej jest zróżnicowana. Różnorodność dotyczy zarówno struktury wiekowej, typów rodzin, liczebności gospodarstw domowych a szczególnie obszarów problemowych.

Poniższe zestawienie prezentuje rodzaje problemów z jakimi zmagają się klienci MGOPS, zazwyczaj występują one skorelowane.

Tabela 6. Liczba rodzin objętych pomocą z uwzględnieniem wybranych powodów przyznawania świadczeń pomocy społecznej

Powody przyznania pomocy	2021 r.	2022 r.	2023 r.
Ubóstwo	98	65	68
Bezrobocie	56	39	39
Niepelnosprawność	97	92	87
Długotrwała lub ciężka choroba	170	158	157
Potrzeba ochrony macierzyństwa lub wielodzietności	12	14	14
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych i wielodzietnych	36	25	33
Trudność w przystosowaniu się do życia po opuszczeniu zakładu karnego	8	7	2
Alkoholizm lub narkomania	34	23	26
Zdarzenie losowe	12	18	4
Przemoc w rodzinie	1	3	5

Źródło: MGOPS w Strykowie

Z danych przedstawionych w tabeli 6 wynika, że najczęstszym powodem przyznawania świadczeń w Gminie Stryków w 2023 roku, podobnie jak w latach ubiegłych, była długotrwała lub ciężka choroba. Na kolejnych miejscach są niepełnosprawność, ubóstwo i bezrobocie. W stosunku do roku 2021, w roku 2023 znacznemu zmniejszeniu uległa liczba osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej z powodu ubóstwa i bezrobocia. Wzrósł natomiast odsetek osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej z tytułu bezradności w sferze opiekuńczo-wychowawczej.

W latach 2021-2023 Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Strykowie realizował Program Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej „Opieka wytchnieniowa” – edycja 2022. Realizacja programu zakładała wzmocnienie dotychczasowego systemu wsparcia poprzez świadczenie usług opieki wytchnieniowej dla członków rodzin lub opiekunów, sprawujących bezpośrednią opiekę nad dziećmi z orzeczoną niepełnosprawnością lub osobami ze znacznym stopniem niepełnosprawności / osobami z orzeczeniem równoważnym poprzez czasowe odciążenie od codziennych obowiązków łączących się ze sprawowaniem opieki, zapewnienie czasu na odpoczynek i regenerację w miejscu zamieszkania osoby niepełnosprawnej. Usługi opieki wytchnieniowej były bezpłatne.

W 2022 r. i w 2023 r. Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Strykowie realizował również Program Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej” – edycja 2022.

Głównym celem Programu było wprowadzenie usługi asystenta osobistego jako formy wsparcia dla:

1. dzieci do 16 roku życia z orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji oraz
2. osób niepełnosprawnych posiadających orzeczenie o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności wydane na podstawie ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych albo orzeczenie równoważne do wyżej wymienionego.

Program jest ukierunkowany na wsparcie osób niepełnosprawnych w wykonywaniu codziennych czynności oraz funkcjonowaniu w środowisku.

Istotnymi formami wsparcia dla rodzin są również świadczenia rodzinne, alimentacyjne oraz świadczenia wychowawcze i rodzicielskie. W Gminie Stryków ustaleniem prawa do zasiłku rodzinnego oraz dodatków, jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia dziecka, zasiłku pielęgnacyjnego, świadczenia pielęgnacyjnego, świadczenia z funduszu alimentacyjnego, świadczeń rodzicielskich, a także realizacją tych świadczeń zajmuje się Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Strykowie.

Świadczenie wychowawcze Miejsko- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej wypłacał do maja 2022 r. Po tym okresie wg nowych zasad wprowadzonych od 1 stycznia 2022 do rządowego programu „Rodzina 500 +”, obsługę świadczenia przejął Zakład Ubezpieczeń Społecznych.

Od lipca 2021 wprowadzono również zmiany do rządowego programu „Dobry start”. Wraz z początkiem roku szkolnego 2021/2022 przeszedł on do ZUS . MGOPS w Strykowie wypłacił w roku 2021 wypłacił tylko 3 świadczenia „Dobry start” za rozpoczęcie roku szkolnego 2020/2021.

Dane liczbowe dotyczące powyższych rodzajów wsparcia przedstawia poniższa tabela.

Tabela 7. Wybrane świadczenia przyznane w Gminie Stryków

Rodzaj świadczeń	2021 r.	2022 r.	2023 r.
	Liczba rodzin		
Zasiłek rodzinny i dodatki do zasiłków rodzinnych	204	162	120
Świadczenie alimentacyjne	22	24	18
Świadczenie wychowawcze	1579	1576	-
Świadczenie „Dobry start”	3	-	-
Świadczenie rodzicielskie	22	22	18

Źródło: MGOPS w Strykowie

Z punktu widzenia wsparcia rodzin warto wspomnieć również o wprowadzonych w czerwcu 2014 roku Kartach Dużych Rodzin, obejmujących ogólnopolski system zniżek i dodatkowych uprawnień dla rodzin 3 + zarówno w instytucjach publicznych jak i w prywatnych. W Gminie Stryków w kolejnych latach przyznano karty dla następującej liczby rodzin: 2021 r. – 20; 2022 r. – 63; 2023 r. – 70.

Tabela 8. Gminne wydatki na wybrane działania w zakresie wspierania osób/rodzin.

	2021	2022	2023
Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie	100 809	110 781	112847
Świadczenia rodzinne	2 049 992	2 653 526	3.046 966
Świadczenia wychowawcze	14 687 281	6 052 104	-
Dodatki mieszkaniowe	51 546	67 811	83 622
Działania MGOPS	2 865 970	3 549 006	3 867 306
Wspieranie rodziny	102 221	161 346	187 902
Pomoc materialna dla uczniów o charakterze socjalnym	28 076	20 184	32 922

Źródło: MGOPS w Strykowie

Największa część budżetu gminy w ramach szeroko rozumianej polityki społecznej przeznaczana jest na świadczenia rodzinne a także działania Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej. Pozytywnym zjawiskiem jest fakt, że w ciągu ostatnich lat wyraźnie zwiększa się budżet na finansowanie wszystkich działań z kręgu polityki społecznej.

Od połowy maja 2015 r. potrzebujący mieszkańcy Gminy Stryków są beneficjentami Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014-2020 współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym (FEAD). W ramach tego Programu, osoby i rodziny znajdujące się w trudnej sytuacji życiowej otrzymują wsparcie w postaci paczek żywnościowych. Dystrybucją paczek dla mieszkańców zajmują się: OSP Bratoszewice i Stowarzyszenie przy Parafii Św. Doroty NADZIEJA w Dobrej. Łącznie z paczek żywnościowych skorzystało w 2023 r. – 136 osób.

Pracownicy socjalni Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Strykowie udzielają pomocy rodzinom mieszkającym na terenie Gminy w zakresie wsparcia finansowego, psychologicznego i socjalnego. Do zadań pracowników socjalnych należy także wspieranie rodzin już na etapie pojawiania się pierwszych problemów, mogących wpłynąć na prawidłowe funkcjonowanie i wychowanie dzieci. Ośrodek realizuje zadania wspierania rodziny i przywracania zdolności pełnienia jej funkcji. Pracownicy socjalni utrzymują regularny kontakt z klientami, dokonują stałej weryfikacji przyznanych świadczeń oraz systematycznie prowadzą pracę socjalną, uwzględniając dane problemy osoby/rodziny, która ma na celu pomoc we wzmocnieniu lub odzyskaniu zdolności do samodzielnego funkcjonowania. Uwzględniając zasadę pomocniczości wszelkie działania prowadzone na rzecz rodziny powinny być za jej zgodą i jej aktywnym zaangażowaniem, aby osiągnąć zamierzone cele.

Zadania MGOPS w Strykowie w odniesieniu do wsparcia rodzin z problemami w sferze opiekuńczo-wychowawczej bądź zagrożonych ich wystąpieniem są realizowane również poprzez:

a. Zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny

Jedną z kluczowych form wsparcia rodziny jest asystentura rodziny. Asystent rodziny prowadzi pracę z rodziną w miejscu jej zamieszkania lub miejscu wskazanym przez rodzinę. Jego zadania określa art. 15 ww. ustawy, a należą do nich w szczególności: opracowywanie i realizacja planu pracy z rodziną we współpracy z członkami rodziny, z pracownikiem socjalnym i koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej; udzielanie wsparcia dzieciom i pomocy rodzinom w poprawie ich sytuacji życiowej oraz w rozwiązywaniu problemów socjalnych, psychologicznych i wychowawczych; wspieranie aktywności społecznej i motywowanie do podnoszenia kwalifikacji zawodowych oraz pomoc w poszukiwaniu, podtrzymywaniu i utrzymaniu pracy zarobkowej; motywowanie do udziału w zajęciach grupowych dla rodziców; podejmowanie działań interwencyjnych i zaradczych w sytuacji zagrożeń bezpieczeństwa; prowadzenie dokumentacji dotyczącej pracy z rodziną oraz dokonywanie okresowej oceny sytuacji rodziny; monitorowanie funkcjonowania rodziny po zakończeniu pracy z rodziną; sporządzanie na wniosek sądu opinii o rodzinie i jej członkach. Ważnym zadaniem w pracy asystenta rodziny jest również współpraca z jednostkami administracji rządowej i samorządowej, organizacjami pozarządowymi, zespołem interdyscyplinarnym oraz wszystkimi podmiotami, których pomoc może okazać się niezbędna. Praca asystenta polega na towarzyszeniu rodzinie z dziećmi i poszukiwaniu rozwiązań trudnej sytuacji życiowej, na udzielaniu bezpośredniej pomocy rodzinie, podniesieniu umiejętności opiekuńczo – wychowawczych i umiejętności prowadzenia gospodarstwa domowego. Celem pracy asystenta jest osiągnięcie przez rodzinę podstawowego poziomu stabilności życiowej, która umożliwi jej wychowanie dzieci, jego praca ważna jest również już na etapie profilaktyki. Głównym zadaniem jest całościowe wspieranie rodzin, wychowujących dzieci, zagrożonych lub dotkniętych różnymi dysfunkcjami. Asystent, poprzez swoje zainteresowanie i zrozumienie sytuacji, w jakie znajduje się rodzina, stara się zbudować wzajemne zaufanie, które jest bardzo istotnym elementem pracy socjalnej. Podmiotowe traktowanie członków rodziny sprzyja nawiązaniu właściwych relacji i wpływa na gotowość do podjęcia trudnych działań związanych ze zmianą niekorzystnej sytuacji życiowej. Z uwagi na złożoność sytuacji rodzinnej podopiecznych, liczba rodzin, z którymi jeden asystent rodziny może w tym samym czasie prowadzić pracę, jest uzależniona od stopnia trudności wykonywanych zadań, jednak nie może przekroczyć 15.

Elastyczny czas pracy asystenta służyć ma realnym potrzebom i rytmowi życia rodziny. Praca jego opiera się na bezpośrednim kontakcie z członkami rodzin w ich miejscu zamieszkania. Asystent rodziny przydzielany jest za zgodą rodziny, na wniosek pracownika socjalnego, który na podstawie wywiadu środowiskowego dokonuje analizy sytuacji rodziny. Do pracy z asystentem rodziny może też zobowiązać sąd.

Tabela 10. Rodziny objęte wsparciem asystenta rodziny

	2021	2022	2023
Liczba rodzin korzystających z usług asystentów z tego:	31	37	32
Do 3 m-cy	0	2	2
Powyżej 3 m-cy do 12 m-cy	2	3	7
Powyżej 1 roku	26	25	24
Liczba rodzin z którymi asystent zakończył współpracę	1	4	6
Liczba asystentów rodziny	2	2	2
Liczba osób zobowiązanych przez Sąd do pracy z asystentem rodziny	1	1	5

Źródło: M GOPS w Strykowie

Na przestrzeni analizowanych lat dostrzegalna jest względnie stała liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny. W 2023 roku wzrosła natomiast, w stosunku do lat poprzednich, liczba osób zobowiązanych przez Sąd do współpracy z asystentem. Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Strykowie w latach 2021-2023 zatrudniał dwóch asystentów rodziny na podstawie umowy o pracę z zadaniowym czasem pracy. Obydwa etaty asystenta rodziny finansowane są ze środków gminnych oraz w latach 2021-2023 r. częściowo, w formie dodatków, jako dofinansowanie programu rządowego ze środków z Funduszu Pracy Rządowego programu „Asystent rodziny”.

W analizowanych latach asystenci rodziny zakończyli pracę łącznie z 11 rodzinami. Zakończenie współpracy następuję ze względu na: osiągnięcie celów, zaprzestanie współpracy przez rodzinę, brak efektów lub zmianę metody pracy.

Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej określa, że co do zasady finansowanie pobytu dzieci w pieczy zastępczej należy do obowiązku powiatu. Jednakże, na mocy art. 191 ust. 9 i 10 w przypadku umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej współfinansuje pobyt tego dziecka w pieczy zastępczej, w wysokości:

- 1) 10% w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- 2) 30% w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- 3) 50% w trzecim roku i następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej.

Poniższa tabela prezentuje w jakiej wysokości Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Strykowie ponosił wydatki związane z odpłatnością za pobyt dzieci w pieczy zastępczej/ placówce opiekuńczo- wychowawczej w okresie od 2021 r. do 2023 r. Liczba dzieci przebywających w pieczy zastępczej pozostaje na zbliżonym poziomie przez cały analizowany okres.

Tabela 11. Liczba dzieci z terenu Gminy Stryków umieszczonych w pieczy zastępczej oraz odpłatność za ich pobyt

	2021	2022	2023
Liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej/ placówce opiekuńczo-wychowawczej	20	19	18
Kwota odpłatności za pobyt dzieci w pieczy zastępczej / placówce opiekuńczo-wychowawczej	269 120	307 360	371 041

Źródło: MGOPS w Strykowie

b. Zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności dostępu do specjalistycznego poradnictwa

Poradnictwo specjalistyczne w szczególności prawne, psychologiczne i rodzinne jest świadczone osobom i rodzinom, które mają trudności lub wykazują potrzebę wsparcia w rozwiązywaniu problemów życiowych, bez względu na posiadany dochód. Poradnictwo psychologiczne realizuje się poprzez diagnozowanie, profilaktykę i terapię.

W strukturze MGOPS funkcjonuje **Punkt Informacyjno-Konsultacyjny ds. Przeciwdziałania Przemocy i dla Osób w Kryzysie**, którego zadaniem jest świadczenie usług na rzecz osób doświadczających przemocy i praca z osobami wobec, których istnieje podejrzenie o stosowanie przemocy. Pomoc w punkcie otrzymują także osoby i rodziny, znajdujące się w kryzysie, potrzebujące wsparcia po doświadczeniach traumatycznych i znajdujące się w złej kondycji psychicznej. Punkt oferuje pomoc psychologów oraz radcy prawnego.

c. Prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsc dla dzieci

W ramach struktury MGOPS funkcjonuje **Świetlica Środowiskowa w Strykowie przy ul. Grunwaldzkiej 10**, która ma zapewnione miejsca dla 20 osób. W czasie zajęć uczestnicy korzystają z bezpłatnego podwieczorku. Wychowankowie pochodzą z rodzin z problemami w sferze opiekuńczo-wychowawczej. Dzieci korzystające z oferty Świetlicy Środowiskowej mogą w przyjemnej atmosferze spędzać czas wolny i w razie potrzeby uzyskują wsparcie jej pracowników. Różnorodne zajęcia indywidualne i grupowe (m.in. edukacyjne, kulturalne, terapeutyczne, profilaktyczne, sportowe) prowadzone w świetlicy dostosowane są do wieku, potrzeb i zainteresowań uczęszczających do niej dzieci. Placówka ta podejmuje na rzecz swoich wychowanków i ich rodzin działania:

- profilaktyczne, mające na celu wspieranie posiadanych przez dziecko zdolności i umiejętności, kształtowanie pozytywnych interakcji społecznych, wzorców relacji i życia społecznego;
- wychowawczych, kształtujących postawy i zachowania, uczących konstruktywnego spędzania czasu wolnego, przygotowujących do samodzielnego podejmowania decyzji;
- kompensacyjnych, których celem jest minimalizowanie zaniedbań wychowawczych i edukacyjnych.

W okresie IV 2021 r. – X 2023 r. MGOPS w Strykowie realizował projekt „Kompleksowe wsparcie II” współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Poddziałania 9.2.2. Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Łódzkiego na lata 2014-2020.

Celem projektu było m.in.

- Podniesienie potencjału i perspektyw rozwoju dzieci uczęszczających na świetlicę środowiskową MGOPS w Strykowie poprzez wzmocnienie funkcji opiekuńczo wychowawczej świetlicy, wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci oraz umożliwienie im dostępu do zajęć rozwijających kompetencje w obszarze edukacyjnym, społecznym, kulturowym, obywatelskim;
- Psychologiczne wsparcie rodziców dzieci uczęszczających na świetlicę środowiskową.

W ramach projektu uczestnicy otrzymują:

- dodatkowe zajęcia na świetlicy środowiskowej (rozwijające kompetencje obywatelskie, kulturalne, kompetencje w zakresie rozumienia i tworzenia informacji oraz zajęcia z języka angielskiego, zajęcia z psychologiem) do 31.10.2023 r. ze wsparcia skorzystało 28 dzieci,
- terapię psychologiczną do 31.10.2023 r. ze wsparcia skorzystało 15 rodziców.

Do 31 października 2023 r. zrealizowano:

- 1) 267 godzin indywidualnego wsparcia psychologicznego dla rodziców,
- 2) 963 godzin dodatkowych zajęć na świetlicy środowiskowej w tym:
 - a) 205 godziny zajęć z j. angielskiego,
 - b) 217 godzin zajęć podnoszących kompetencje kulturalne dzieci,
 - c) 209 godzin zajęć podnoszących kompetencje obywatelskie dzieci,
 - d) 210 godzin zajęć z rozumienia i tworzenia informacji,
 - e) 122 godzin zajęć z psychologiem.

d. Zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności w obszarze przemocy w rodzinie dostępu do interdyscyplinarnego wsparcia.

Do zadań **Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przemocy domowej** należy: diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie, podejmowanie działań interwencyjnych w środowiskach zagrożonych przemocą, rozpowszechnianie informacji o instytucjach, udzielających pomocy osobom dotkniętym przemocą, integrowanie i koordynowanie działań przedstawicieli różnych podmiotów związanych z zapewnianiem bezpieczeństwa rodzinie. Celem głównym działalności Zespołu Interdyscyplinarnego jest efektywna współpraca instytucji i organizacji na rzecz zapobiegania i zwalczania przemocy w rodzinie. Obecnie w skład zespołu wchodzi 21 osób – przedstawicieli Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Komisariatu Policji, placówek oświatowych, placówek służby zdrowia, Sądu Rejonowego.

Dane dotyczące pracy służb w obszarze przemocy w rodzinie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 12. Dane dotyczące działań w obszarze przemocy domowej

	2021	2022	2023
Liczba rodzin w których prowadzono procedurę „Niebieskie Karty”	23	20	21
Liczba założonych po raz pierwszy „Niebieskich Kart” w tym przez:	8	14	19
Policję	7	5	7
MGOPS	1	7	10
Inne instytucje (placówki oświatowe, służba zdrowia)	0	2	2
Liczba rodzin w których zakończono procedurę „Niebieskie Karty”	19	15	11
Liczba powołanych grup roboczych	8	14	19
Liczba posiedzeń grup roboczych	92	83	94
Liczba posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego	4	4	4

Źródło : MGOPS w Strykowie

Do Zespołu Interdyscyplinarnego w 2023 roku wpłynęło 19 „Niebieskich Kart”, w tym: 7 kart założonych przez Policję, 10 przez MGOPS, 2 przez inne instytucje . W porównaniu do 2021 roku, dostrzegalny jest wzrost w liczbie założonych po raz pierwszy „Niebieskich Kart” o 11, natomiast w porównaniu do 2021 liczba ta wzrosła o 5. Na przestrzeni analizowanych lat liczba rodzin w których prowadzono procedurę „Niebieskie Karty” utrzymywała się na zbliżonym poziomie, mimo wzrostowi liczby założonych po raz pierwszy „Niebieskich Kart”.

W ramach realizacji zdań z zakresu pomocy społecznej, wynikających z obowiązków ustawowych, MGOPS w Strykowie aktywnie współpracuje z różnymi instytucjami i organizacjami działającymi w tym obszarze.

IV. Analiza SWOT

Analiza SWOT (jej nazwa to akronim angielskich słów: Strengths – mocne strony, Weaknesses – słabe strony, Opportunities – szanse i Threats – zagrożenia) jest jedną z najpopularniejszych technik analitycznych służących porządkowaniu informacji. W przypadku programu wspierania rodziny stanowi efektywną metodę identyfikacji mocnych i słabych stron lokalnego systemu wspierania rodziny oraz szans i zagrożeń, jakie przed nim stoją. Pozwala oszacować potencjał, jakim się dysponuje oraz określić stopień, w jakim posiadane zasoby odpowiadają potrzebom i oczekiwaniom społeczności lokalnej.

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> • dobrze zdiagnozowane problemy społeczności lokalnej, • opracowana Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2021-2024 • dobra działalność instytucji pracujących na rzecz osób potrzebujących, • dobre rozeznanie środowiska lokalnego przez pracowników służb pomocy społecznej, pedagogów szkolnych, • ogólnie dostępna oferta pomocy i różnorodność form wsparcia w zakresie problemów dotyczących mieszkańców, • dostępność zajęć sportowych i kulturalnych, • dostęp do edukacji, • funkcjonowanie świetlicy środowiskowej • funkcjonowanie punktu wydawania posiłków, • dobrze wykształcona kadra Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, systematycznie podnosząca kwalifikacje, • różnorodność terenów przeznaczonych do rekreacji i wypoczynku, • niski poziom bezrobocia • dostępność do bezpłatnego poradnictwa specjalistycznego, • aktywna współpraca instytucji gminnych (UM, MGOPS, Policja, Oświata, PCPR, PUP, GKRPA, ZI, Sąd i in.), • funkcjonowanie GKRPA, • funkcjonowanie Zespołu Interdyscyplinarnego, • przygotowanie kolejnych obszarów pod inwestycje, • dobry wskaźnik potencjału gospodarczego, • zadowalający poziom opieki zdrowotnej, • realizacja zróżnicowanych działań profilaktycznych wśród dzieci i młodzieży, • bliskość ośrodka akademickiego (Łodzi), • aktywna promocja gminy, • otwartość MGOPS i samorządu gminnego na współpracę ze środowiskiem lokalnym 	<ul style="list-style-type: none"> • niska aktywność społeczna mieszkańców, • niewystarczający system informacyjny, koordynacji i współpracy między instytucjami w obszarze wsparcia rodziny, • niska świadomość i gotowość społeczna w zakresie wspierania rodzin i pieczy zastępczej, • niewystarczająca świadomość społeczna dotycząca funkcjonowania GKRPA i Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przemocy domowej • brak nawyków korzystania z poradnictwa specjalistycznego, • niska aktywność w zakresie organizacji grup wsparcia i grup samopomocowych, • brak działań inicjujących powstanie grup samopomocowych, • istnienie szarej strefy zatrudnienia, • ograniczona liczba miejsc w przedszkolach • niewystarczająca ilość propozycji spędzania czasu wolnego dla dzieci młodzieży oraz socjoterapii dla młodzieży zagrożonej demoralizacją i wykluczeniem społecznym • trudność w aktywizacji zawodowej osób długotrwale bezrobotnych, • problem uzależnienia od alkoholu, • brak rodzin wspierających, • niska gotowość rodzin do zmiany stylu życia • brak kandydatów do pełnienia funkcji rodzin wspierających

SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> • dalsza promocja gminy w kontekście działań inwestycyjnych może przyspieszyć rozwój ekonomiczny i społeczny, • atrakcyjność terenów inwestycyjnych, • rozwój infrastruktury sportowo-rekreacyjnej i kulturalnej, • rozwój oferty spędzania czasu wolnego dla dzieci, młodzieży, • wykorzystanie środków unijnych, budżetu wojewódzkiego i centralnego, • zaangażowanie szkół w podejmowanie dalszych działań profilaktycznych, • wykorzystanie potencjału turystyczno-rekreacyjnego regionu, • realizacja programów minimalizujących problemy i zagrożenia społeczne, • wzrost jakości usług świadczonych przez podmioty realizujące zadania pomocy społecznej, • podtrzymywana i rozbudowywana współpraca między instytucjami gminnymi i powiatowymi, • rosnące wsparcie finansowe dla rodzin o charakterze socjalnym, • wykorzystanie zasobów rodziny przy usamodzielnieniu, • poprawa funkcjonowania społecznego rodziny, • pedagogizacja rodziców • podejmowanie działań mających na celu rozwój bazy opieki nad dzieckiem, szczególnie na obszarach wiejskich • zapewnienie pomocy rodzinom wychowującym dzieci niepełnosprawne 	<ul style="list-style-type: none"> • utrzymująca się liczba rodzin dysfunkcyjnych; • zwiększenie się liczby mieszkańców wymagających pomocy instytucjonalnej, • poczucie braku bezpieczeństwa w związku z występowaniem problemów społecznych na skalę masową • wzrost problemów emocjonalnych, • zanik więzi i tradycji rodzinnych, • wzrost kosztów utrzymania rodziny, • kryzys funkcji rodziny i jej roli w życiu społecznym, • wielopropblemość rodzin, wymagająca specjalistycznego wsparcia, • niewystarczający dostęp do placówek wsparcia dla dzieci i młodzieży, • problem deficytu nowych mieszkań, • zwiększanie się dysproporcji między mieszkańcami zamożnymi a ubogimi, • problem wykluczenia osób z deficytami intelektu czy chorobami psychicznymi, • ryzyko wystąpienie cyber zagrożeń takich jak cyberprzemoc czy uzależnienie od internetu, • pogłębianie się problemu długotrwałego bezrobocia, • niewydolność wychowawcza i nieadekwatne postawy rodzicielskie, • brak świadomości problemu i umiejętności szukania pomocy przez rodziny dysfunkcyjne, • przemoc domowa • ograniczone możliwości rynku pracy dla osób z niepełnosprawnością, • alienacja społeczna, • wzrost przestępczości • wypalenie zawodowe kadry oświaty i pomocy społecznej działającej na rzecz dzieci i rodzin, • przerzucanie odpowiedzialności za wychowanie na instytucje, • wzrost postaw roszczeniowych

V. Adresaci programu

Program Wspierania Rodziny adresowany jest do rodziców, dzieci, rodzin, opiekunów faktycznych i prawnych mieszkających na terenie Gminy Stryków ze szczególnym uwzględnieniem rodzin, które przeżywają trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej. Zwłaszcza rodzin w których występuje zagrożenie umieszczenia dzieci w pieczy zastępczej. Skierowany jest także do rodzin, którym Sąd ograniczył władzę rodzicielską lub które zostały pozbawione władzy rodzicielskiej, a także tych których dzieci przebywają w pieczy zastępczej. Program skierowany jest również do rodzin

przeżywających inne sytuacje kryzysowe oraz są zagrożone: ubóstwem, bezrobociem, zmagające się z problemem uzależnienia i przemocy.

Program wspierania rodziny na lata 2024 - 2026 adresowany jest również do instytucji lokalnych i organizacji pozarządowych, działających w obszarze wspierania rodzin i dzieci oraz przeciwdziałania przemocy domowej. Głównym założeniem Programu jest wielotorowe wsparcie rodzin i podejmowanie działań profilaktycznych na ich rzecz.

VI. Cel główny, cele szczegółowe, wskaźniki realizacji

Cel główny, wyznaczony w Programie Wspierania Rodziny w Gminie Stryków na lata 2024-2026 jest następujący:

Tworzenie odpowiednich warunków do funkcjonowania rodzin,
wczesne przeciwdziałanie kryzysowi oraz skuteczna pomoc
rodzinom znajdującym się w sytuacji kryzysowej.

Osiągnięcie celu głównego jest uwarunkowane realizacją przedstawionych poniżej celów szczegółowych oraz działań mierzonych określonymi wskaźnikami.

Cele szczegółowe :

1. Udzielanie wsparcia i pomocy rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo wychowawczej/ rodzinie w kryzysie

Lp.	Zadania	Wskaźniki	Realizator	Termin
1.1	Udzielanie przez MGOPS rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji pomocy materialnej z systemu pomocy społecznej	Liczba osób/rodzin korzystających z pomocy	MGOPS	2024-2026
1.2	Udzielanie pomocy materialnej dla uczniów, w formie obiadów szkolnych	Liczba uczniów, którym przyznano stypendium szkolne/zasiłek szkolny Liczba uczniów korzystających z finansowanych obiadów szkolnych	MGOPS Placówki Oświatowe	2021-2023
1.3	Zabezpieczanie rodzin z systemu świadczeń rodzinnych, świadczeń wychowawczych, świadczeń alimentacyjnych	Liczba rodzin korzystających z świadczeń rodzinnych, świadczenia wychowawczego, świadczeń alimentacyjnych	MGOPS	2024-2026
1.4	Zapewnienie wsparcia asystenta rodziny	Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny	MGOPS Sąd Rejonowy	2024-2026
1.5	Zapewnienie miejsc w świetlicy środowiskowej	Liczba uczestników zajęć w świetlicy środowiskowej	MGOPS	2024-2026
1.6	Ustanawianie rodzin wspierających dla rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych	Liczba rodzin wspierających	MGOPS	2024-2026
1.7	Prowadzenie monitoringu sytuacji rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji	Liczba rodzin monitorowanych po zakończeniu współpracy z asystentem, po zakończeniu	MGOPS	2024-2026

	opiekuńczo - wychowawczych	procedury Niebieskie Karty;		
1.8	Pomoc kobietom w ciąży powikłanej i w sytuacji niepowodzeń położniczych	Liczba kobiet wspieranych przez asystenta rodziny w ramach ustawy „Za życiem”	MGOPS	2024-2026
1.9	Współpraca z koordynatorami rodzinnej pieczy zastępczej i praca z rodzinami biologicznymi w staraniach o powrót dziecka do rodziny naturalnej	Liczba spotkań interdyscyplinarnych dot. dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej	PCPR, MGOPS	2024-2026
1.10	Udzielanie pomocy rodzinom dotkniętym problemem uzależnienia oraz zjawiskiem przemocy	Funkcjonowanie Gminnego Zespołu ds. Przemocy Domowej; Liczba sporządzonych Niebieskich Kart; Liczba spotkań grup roboczych- Funkcjonowanie Punktu Informacyjno – Konsultacyjnego ds. Przeciwdziałania Przemocy i dla Osób w Kryzysie funkcjonującego w strukturach MGOPS (Liczba porad psychologicznych, Liczba porad prawnych) Liczba wniosków o leczenie odwykowe skierowanych do GKRPA; Liczba wniosków skierowanych przez GKRPA do Sądu o zastosowanie obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu; Liczba osób korzystających z pomocy Punktu Konsultacyjnego GKRPA w Strykowie	MGOPS; GKRPA; Komisariat Policji; Placówki służby zdrowia; Placówki Oświatowe; Sąd Rejonowy	2024-2026
1.11	Systematyczna praca socjalna z rodzinami w sytuacji problemowej	Liczba rodzin objętych pracą socjalną	MGOPS	2024-2026
1.12	Współfinansowanie pobytu dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej	Liczba dzieci których pobyt w pieczy zastępczej jest współfinansowany Liczba dzieci z terenu gminy umieszczonych w pieczy zastępczej Liczba dzieci z terenu gminy przebywających w pieczy zastępczej	MGOPS PCPR	2024-2026

2. Wspieranie rodziny w środowisku lokalnym poprzez działalność profilaktyczno – edukacyjną

Lp.	Zadania	Wskaźniki	Realizator	Termin
2.1	Monitorowanie warunków życia i potrzeb rodzin w środowisku lokalnym;	Liczba osób którym przyznano świadczenie pieniężne, Liczba osób którym przyznano świadczenie niepieniężne, Liczba osób korzystających z poradnictwa specjalistycznego,	MGOPS	2024-2026
2.2	Systematyczna praca socjalna z rodzinami;	Liczba osób i rodzin objętych pracą socjalną;	MGOPS	2024-2026
2.3	Zapewnienie dostępności do poradnictwa specjalistycznego;	Liczba osób korzystających z usług terapeuty i psychologa w Punkcie Informacyjno – Konsultacyjnym	MGOPS	2024-2026
2.4	Zapewnienie dostępności i miejsc w placówce wsparcia dziennego;	Liczba placówek wsparcia dziennego i liczba uczestników zajęć	MGOPS PCPR Urząd Miejski	2024-2026
2.5	Zatrudnienie w razie możliwości asystentów rodziny;	Liczba asystentów rodziny;	MGOPS	2024-2026
2.6	Promowanie prawidłowego modelu rodziny oraz edukowanie rodzin w zakresie właściwego wypełniania ról rodzicielskich, wzmacnianie więzi rodzinnych;	Liczba programów edukacyjnych i profilaktycznych, zdrowotnych realizowanych przez placówki oświatowe z terenu gminy; Liczba uczniów uczestniczących w programach edukacyjno – profilaktycznych; Liczba spotkań profilaktycznych w placówkach oświatowych w których uczestniczyli rodzice;	MGOPS; Placówki Oświatowe;	2024-2026
2.7	Realizowanie programów profilaktycznych wspierających wychowanie dzieci i młodzieży;	Liczba programów edukacyjnych i profilaktycznych, zdrowotnych realizowanych przez placówki oświatowe z terenu gminy; Liczba programów edukacyjnych i profilaktycznych, zdrowotnych realizowanych przez placówki oświatowe z	Placówki oświatowe	2024-2026

		terenu gminy; Liczba uczniów uczestniczących w programach edukacyjno – profilaktycznych; Liczba spotkań profilaktycznych w placówkach oświatowych w których uczestniczyli rodzice;		
2.8	Poszerzenie oferty organizowanych zajęć pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży	Liczba stałych uczestników zajęć pozaszkolnych w OKiR w Strykowie; Liczba imprez zorganizowanych przez OKiR w Strykowie dla społeczności lokalnej	OKiR MGOPS Urząd Miejski	2024-2026
2.9	Promowanie informacji o możliwości uzyskania pomocy w sytuacji kryzysu, zwiększanie świadomości rodzin w zakresie oferowanego wsparcia w gminie	Liczba rozpowszechnionych gadżetów reklamowych promujących działanie Zespołu Interdyscyplinarnego zawierających dane kontaktowe instytucji udzielających pomocy na terenie Gminy Stryków	MGOPS	2024-2026
2.10	Zapewnienie rodzinom wsparcia w formie asystenta osobistego osoby niepełnosprawnej oraz opieki wytchnieniowej	Liczba osób objętych wsparciem asystenta osobistego osoby niepełnosprawnej; Liczba osób/rodzin objętych opieką wytchnieniową	MGOPS	2024-2026

3. Rozwijanie interdyscyplinarnego podejścia do rozwiązywania problemów rodziny i udoskonalanie metod pracy

Lp.	Zadania	Wskaźniki	Realizator	Termin
3.1	Funkcjonowanie Gminnego Zespołu ds. Przemocy Domowej	Liczba zorganizowanych posiedzeń zespołu interdyscyplinarnego	MGOPS; GKRPA; Komisariat Policji; Placówki służby zdrowia; Placówki Oświatowe; Sąd Rejonowy	2024-2026
3.2	Podnoszenie kompetencji zawodowych służb zajmujących się niesieniem pomocy rodzinom	Liczba szkoleń zawodowych; Liczba osób uczestniczących w szkoleniach	MGOPS Placówki Oświatowe; Urząd Miejski	2024-2026

Działania wyznaczone w Programie Wspierania Rodziny w Gminie Stryków na lata 2024-2026 mają charakter ciągły.

Podmiotami odpowiedzialnymi za realizację działań są: Burmistrz Strykowa, Rada Miejska, Urząd Miejski w Strykowie, Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (GKRPA), placówki oświatowe, placówki kulturalne, ośrodki sportowo-rekreacyjne, placówki wsparcia dziennego (światlica środowiskowa).

Partnerami w realizacji działań są: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Zgierzu, Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Głownie, Powiatowy Urząd Pracy w Zgierzu, ośrodki leczenia uzależnień, placówki służby zdrowia, ośrodki wsparcia, Policja, Sąd Rejonowy, kuratorzy sądowi, organizacje pozarządowe, Kościoły i społeczność lokalna.

VI. Źródła finansowania

Finansowanie Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2024-2026 odbywać się będzie w ramach środków finansowych pochodzących z:

- budżetu gminy,
- budżetu państwa,
- pozyskanych środków zewnętrznych.

VII. Monitoring i ewaluacja

Monitoring realizacji Gminnego Programu wspierania Rodziny na lata 2024-2026 będzie przede wszystkim opierał się na gromadzeniu i analizowaniu danych będących w posiadaniu MGOPS w Strykowie, jako koordynatora Programu i jednocześnie instytucji wiodącej przy jego realizacji. Pozyskiwane będą dodatkowo informacje od pozostałych instytucji i podmiotów w zakresie wskazanym w Programie. Rezultatem monitoringu będą coroczne sprawozdania z realizacji Programu przedkładane do 31 marca Burmistrzowi Strykowa.

BIBLIOGRAFIA

1. [https://pl.wikipedia.org/wiki/Stryk%C3%B3w_\(gmina\)#/media/Plik:Powiat_zgierski_-_gmina_Stryk%C3%B3w.png](https://pl.wikipedia.org/wiki/Stryk%C3%B3w_(gmina)#/media/Plik:Powiat_zgierski_-_gmina_Stryk%C3%B3w.png)<https://bdl.stat.gov.pl>
2. www.strykow.pl
3. www.zgierz.praca.gov.pl.
4. E. Babbie, Badania społeczne w praktyce.
5. Ocena zasobów Pomocy Społecznej za 2021, 2022, 2023 rok.
6. Raport o stanie Gminy Stryków za 2022 rok.
7. Z.Tyszka, Rodzina w świecie współczesnym-jej znaczenie dla jednostki i społeczeństwa [w:] Pedagogika Społeczna, pod red.T.Pilch, I.Leparczyk, wyd.Żak, Warszawa 1995.
8. S.Kawula, J.Brągiel, A.Janke, Pedagogika rodziny, Toruń 1999
9. Z.Tyszka, Rodzina współczesna –jej geneza i kierunki przemian. [w:] Ziemska M. (red.), Rodzina współczesna, Warszawa 1999.